

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: egész évre 16 kor, félévre 8 kor,
 negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
 félévre 10 kor, negyed évre 5 kor.
 Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.
 Laptulajdonosok és főszerkesztők:
JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:
 Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
 HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
 Telefon sz. 85.

Meglepetés.

Ki hitte volna tegnap este, még ma reggel is, hogy a békés megegyezés nem lesz lehetséges? Hinni senki sem hitte, még kevésbé számítottak reá azok a békés nyilatkozatok után, melyek az ellenzék vezérférfiainak ajkairól elhangzottak. **Ma azután bejelentetett az ellenzék részéről az obstrukció.**

Mi lesz tehát a legközelebbi jövőben? Harcz, de elkeseredett harcz, melyben Tisza minden eszközt fel fog használni, hogy győzedelmeskedjék. Ha nem sikerül a klotür, elnapolja a Házat, néhány hónapig rendezti a választási campagnet, s azután feloszlatja az országgyűlést s megéjti az új választásokat. Ezt megígérte, ezt meg is fogja tenni.

De ki tudna ma biztosan számítani? A helyzet képe naponként változik. Olyan közéletünk, mint a kaleidoszkop, minden megmozdításra más más színes, érdekes, új, előre nem is sejtett alakulásokat mutat. De azért mindebben változatlan egy

és ez a lényeg. Változatlan maga a törvény, mely ezeket az alakulásokat előidézi. Politikai életünkben is ez a törvény változatlan. És ennek változatlanul is kell maradnia.

A nemzet igaza, a nemzet joga, ezen jognak és igaznak átérzése, az a tudat hogy ezen jognak és igaznak érvényesülnie kell, s a kötelességérzet, mely a munka érvényesítésére üz ellenállhatatlanul, ez az a törvény.

Azt hittük, hogy a törvény által mozgató közéletünkben nyugalom fog ideig-óráig bekövetkezni, hogy a küzdők kipihenhessék magukat. Mert a pihenésre szükség van éppen úgy, mint a kaleidoszkopba tekintő szemnek a számos színes alakulás merev bámulása után. És csalódtunk.

Az ellenzék azon törvény megnyilatkozásának szemlélésében elmerülve, nem tud, nem bir pihenni. E törvény, az abból fakadó tudat, lelkiismeret, kötelességérzet üzi a munkára ellenállhatatlanul.

Nem bir pihenni, mint ahogyan nem bir pihenni az igaz által megbűvölt ember.

És most az a kérdés, akad-e ember, aki a kaleidoszkopot összetöri? Csak azért, hogy álnokul pihenésre készítse a munkálkodókat.

Akad. De ez már nem lesz meglepetés, ezt már sejtik, ezzel már fenyeget Tisza István. Azt mondja, hogy összetöri azt az érzületet, mely közéletünkben megnyilatkozásra készlet.

Összetöri! Éz azt hiszi talán, hogy összetöri a törvényt is? Nem, ezt összeörni Tisza nem képes. Ebben csalódik őt és ez a csalódás lesz az ő bukása, a neki szánt meglepetés.

Miniszterek az előszobában. Páratlanul érdekes helyzetbe jutott ma a képviselőházban az új kormány. A miniszterelnök és kabinetjének tagjai ott voltak a miniszteri szobában és várva-várták a pillanatot, hogy beléphessenek a diszes tanácsterembe és bemutatkozhassanak a Háznak. Benn a teremben az obstruáló hatalmak kerültek fölül és

Jankó, a kis muzsikus.

— A »Bácsmegeyi Napló« eredeti tárczája. —

— Irta: **Slonkiewicz Henrik.** —

Fordította: **Lukácsy István.**

Bizony gyöngé és gyarló volt, mikor a világra jött. Édes anyja ágya mellett álló nők: a komaasszony, meg a szomszédasszonyok esóválták a fejüket. A kovács felesége, aki valamennyi között a legokosabbnak tartotta magát, vigasztalni igyekezett a szegény beteg nőt, persze a maga módja szerint:

— Nincs már sok hátra — mondá — majd meggyujtom a szentelt gyertyát s fogd a kezembe. Szegény komaasszony, készülj a másvilágra, majd elszaladok a papért, hogy meggyontasson és bűneidről feloldozzon.

— Ezt a piczikét meg rögtön meg kell keresztelni, — felelé a másik asszony, nem lehet addig várni vele, míg a lelkész megérkezik; ha nem lesz megkeresztelve, visszajár a lelke hozzánk, mint egy gonosz szellem.

Meggyujtották a szentelt gyertyát; a szomszédasszony vette a gyermeket, leöntötte a fejét vízzel, hogy kis szemei idegesen pislogtak bele, közben mondá: — »Én téged megkeresztellek az Atyának, Fiának, Szentléleknek nevében s a János nevet adom neked s most keresztény lélek, térj vissza oda, a honnan jöttél, Amen.«

De a keresztény lélek semmi kedvet nem mutatott arra, hogy visszatérjen oda, ahonnan jött s gyöngé porhüvelyét elhagyja; ellenkezőleg kis lábacskáival ahogy csak birt, rugdalózni kezdett; gyöngén, panaszosan nyöszörgött az istenadta, hogy a komaasszonyok azt gondolták, ez valami kis macska nyávogása vagy tudja Isten micsoda.

A tisztelendő ur eljött, meggyöntatta az asszonyt, azután ajánlotta magát; a beteg felépült s dolga után látott egy hét múlva. Annak az apróságnak az élete mindig csak egy hajszálon függött, alig lélegzett. Mikor négy éves lett, úgy tavasz táján a halál madár ott kuvikolt a háztetőjük felett; de azután

jobban lett s nagy keservesen elérte a tizedik évet.

De bizony mindig sovány és nyomorék maradt: hasa felpuffadt, arcza beesett, kenderszinű szöszkés haja rendetlenül hullott tiszta ragyogó szemei fölé, melyekkel a világba úgy tekintett, mint a végtelenségbe.

Télen ott guggolt a kályha megett, sirdogált csöndesen a hideg miatt, nem ritkán az éhség miatt, mert édes anyjának majd a kályhába, majd a fazékba nem volt tennivalója. Nyáron egy ingecskében szaladgált a porban, kis kendővel a nyakában, ócska szalmakalappal a fején. Hullámzó szöszke haja a kalap alól kilobogott, mikor szaladt az utcán s úgy tartotta föl a fejét, mint a repülő madár. Édes anyja, szegény zsellér asszony, keserves munkája után élt, hasonlóan a fecskéhez, mely más erőse alatt fészkel; szerette ugyan a fiát, de csak a maga módja szerint; sokszor elverte s nem nevezte soha másképp, mint »te rossz kölyök.«

Nyolcz éves korában a kis Jankó a nyáj után ballagott, mint kis pásztor, vagy ha

Üzlet felosztás.

Raktárunk teljes kiürítése miatt vagyunk bátrak tudatni, hogy Vermes Béla ur volt házában a nagylemplommal szemben, a sarkon, elköltözés végett 1904. Február hó 1-ig

kézműáru-raktárunkat

minden elfogadható árban, úgy kicsinyben mint nagyban kiürítjük. — Ez alkalommal felhívjuk a nagyérdemű közönséget,

hogyan esetleges szükségletét női és férfi szövetekben, szőnyeg, függöny, asztalnemű és más a még raktáron található cikkekben eddig nem létező árban vásárolhatja. — Szíves látogatást kér

Tisztelettel **Derner József és társa.**

nem engedték, hogy az új kormány tagjai bemutatkozhassanak. Három óra felé kijelenté Tisza, hogy ha 4 óráig nem mehet be a képviselőházba, úgy 4 után a főrendiházba megy be s ott tartja meg program beszédjét.

Országgyűlés.

Az új aera tulajdonképeni kezdetéről, a mely ma folyt le a képviselőházban, a következő tudósítások érkezték:

Apponyi búcsuzik.

Fél tíz órakor fekete ruhába öltözött nagy tábor vonul az elnöki iroda fogadótermébe. Andor Gyula elnöki tanácsos vezeti búcsuzni a képviselőház tisztikarát s a terembiztosokat gróf Apponyi Alberthez.

A búcsuzás nagyon meleg volt s el volt fogódva a távozó elnök is, a volt tisztviselők is. Andor Gyula mély sajnálattal búcsuzik Apponyitól, akit mindig igaz jóakarattal volt a tisztviselők iránt.

Apponyi Albert a megilletődéstől alig tud válaszolni.

— Nagyon köszönöm — mondta — a tanácsos ur szíves szavait. Sajnálattal távozom az elnöki székéből, de nem tehettem másképp. Hogy miért kellett mennem, azt majd más alkalommal mondom el. Most nincsen annak sem ideje, sem helye. Kérem önöket, tartsanak meg tovább is szíves jóindulatukban s fogadják utódomat épp oly szívesen, mint engemet!

Halaványan, rezgő hangon szólt Apponyi. Gyorsan kezét fogott a tisztviselőkkel s valósággal futott ki a teremből.

Utána Tallián Béla lépett a terembe, a kitől szintén búcsuzott Andor Gyula. Tallián válaszában biztosítja őket, hogy mindig szeretettel gondol rájuk új állásában is. Nagy éljenzés csapódott az angyalokkal czifrázott mennyezet felé, aztán vége volt a búcsuzásnak.

A gyűlés előtt.

Zsufolásig megtelt karzatok. A folyosókon ember-emberhátán. Már itt van Tisza István

elfogyott otthon az eleség, gombák után kutatott az erdő mélyében. Hogy ott benn a farkas meg nem ette, csak a jó Istennek köszönhette.

Nem volt olyan fürge, virgoncz gyerek, mint a többi falusi fiúk; ügyetlen, bamba, hogy ha valaki hozzászólt, az ujját a szájába dugta. Nem sok hasznát vette neki az anyja, mert ügyetlen volt mindenben, nem is sok örömét lelte benne...

Hanem az az egy különös volt, hogy az az ügyetlen alamuszi minő nagy hajlamot és érdeklődést tanusított egy dolog iránt, a zene iránt. Figyelt minden hangra, s minél jobban felcseperedett, annál többet figyelt, hallgatódzott, repesett az ének, zene meg a rithmus után. Ha a nyáját kísérte az erdő szélén vagy pajtásaival gombát keresett benn az erdő szívében, oda fordult az anyjához, fejét a füléhez huzta s titokteljesen susogta:

— Anyácskám, valami, én nem tudom mi oly szépen muzsikált az erdőben.

— Majd adok én neked mindjárt muzsikát, te naplopó — rivalt rá haragosan édes anyja s a főzőkanállal jól megpaeskolta, mert nem hozott haza gombát.

A fiu sirt, megigérte, hogy nem hallgat többé arra a muzsikás szóra, hangra; ám a lelke azért künn barangolt, ahol az erdő oly szépen hangzott és zengett,

De hát mi zengett, bongott, énekelt vagy csendült ott künn? Tudta is ő azt! A fe-

is, aki haloványan, izgatottan barátkozik a folyosón. A többi miniszter nem mutatkozik még.

Az ellenzék harczrakészen várja a bemutatkozást.

Tehát harc! Fél tizenegy óra. A csapatok elfoglalták a csatasorokat.

Kezdődik az obstrukció.

Fél tizenegy óra elmúlt, amikor Dániel Gábor megrázza az elnöki csengettyűt.

— Az ülést megnyitom.

Szöts Pál elkezdte a jelentést olvasni, amikor egyszerre harsány éljenzés zug fel.

Darányi Ignác lépett be. Az ellenzék is a jobboldal is viharosan tüntetett mellette, Sok éljenzés szólt Wlassics Gyulának is.

Azután Dániel elnök jelenti Apponyi lemondását.

Szederkényi Nándor a levél fölolvása után szólásra jelentkezik. Sajnálattal látja a lemondását...

— Kicsikarták tőle!

...A közbizalom ültette az elnöki székbe — mondta — páratlanul vezette a tanácskozásokat s ez volt az oka, hogy mennie kellett. Indítványozza, hogy lemondó levelét tudomásul ne vegyék s hívják fel Apponyit, hogy vonja vissza a lemondását. (Viharos helyeslés.)

Kossuth Ferenc: Pártja nevében búcsuzik Apponyitól. Köszönetét fejezi ki pártatlanságért Apponyinak. Pártja az elnökválasztáskor nem Apponyira szavazott, mert hatvanhetes elnökre a függetlenségi párt nem szavaz. (Ugy van, a baloldalon.)

A lemondás Bécs akarata s azért kell az okát kutatni.

— Hol a kormány? Hol van főhadnagy ur Tisza? Kérlek a baloldalon.

Hellebronth Géza lendületes beszédben méltatja Apponyi érdemeit.

Utána gróf Zichy Jenő emelkedett szólásra. Meg kell kérni Apponyit, vonja vissza lemondását. Apponyi lemondólevelében sokkal több, amit elhallgatott, mint amit beleírt. Ha valaha parlamentnek szüksége van morális tekintélyének egész hatalmára, úgy ne-

nyők, a bükkök, nyirek, a pirokok: mind egyszerre zugott, sóhajtott; hangzott az egész erdő. Oh azután a visszhang is... Künn a mezőn zizegett a fűszál, mikor a szél végig lebbent a tájon, a kis kerti gunyhó megett a verebek csiripeltek a cseresznyefa sűrű lombjai közül. Este pedig, mikor leszállt az alkony, hallott ezernyi-ezer hangot, melyeket csak a falun lehet hallani s Jankó azt gondolta, hogy megszólalt valami csoda folytán a falu. A szomszédok, mikor észrevették a fiun a zene es hang után való nagy rajongást elnevezték «muzsikus Jankónak.» Tavasszal elszőkött hazulról s fufából metszett sipokat. Alkonyatkor, mikor a békák méla hangja hangzott a nádas felől, a kaszálókban megszólalt a pitypalaty, a dobosgém bömbölt a tóban, a kakasok a sövény mögött kukurikoltak, akkor nem tudott aludni, folyton izgett-mozgott az ágyában, s csak egyedül az Isten a megmondhatója, minő hangokat vett ki a sok ezernyi közül. A templomba az anya nem tudta magával vinni, mertha megszólalt az orgona, s erős zúgásából hirtelen csendes lágy melodiába csapott át, a kis fiucska szeméi könnyelábadtak, majd ismét villogni kezdtek, mikéntha egy egész ismeretlen más világ fénye csillogna onnan elő.

A bakter, mikor a faluban körüljárt, többször látta Jankó fehér ingecskójét, amint a sötétben a kocsamához surrant; nem ment

künn van. S erre csak Apponyi elnöklése alatt lehet remény.

Viharos helyeslés fogadta Zichy Jenő szavait.

Rakovszky István mutatott arra a sok mellőztetésre és támadásra, melyekben gróf Apponyinak pályafutása alatt része volt. Magyarország alkotmányosságát, parlamenti biztosságát Apponyi megőrizte. Nem tudja, ki következett utána. Ha azok az elvek uralkodnának ott, amik Apponyit vezették, akkor nem kellett volna a sokat csalódott Apponyival az utolsó örömpoharat is lenyeletni. Ugy éri, komor idők jönnek az országra, Apponyi távozása az alkotmányosság éjjelét jelenti.

A nagy hévvel elmondott beszéd után Ügiron Gábor szólalt fel:

Apponyi lemondását nem fogadja el. Figyelmezteti arra a Házat, hogy lemondását megelőzte a sajtóban a támadásoknak egész özöne. Apponyi az elnöki hatalmat igazságosan, emberségesen töltötte be, senkit jogától megfosztani nem mert. Ezért indult ellene kampány. Hozzájárul Szederkényi Nándor indítványához. (Nagy tetszés.)

Hock János. A magyar szabadsághősök élete osupa martirium. Apponyi is önzetlenül küzdött a nemzeti jogokért. Ezért nem tudott érvényesülni s még életében a vállára tették a nehéz keresztet. Egész életén át küzd s végre is azok szakítják le a fáradsága gyümölcsét, akik husz éven át ellene dolgoztak. Ez már nem is rablás ez politikai zsebtolvajlás.

Hock János beszéde alatt egy kormánypárti közbeszólás miatt nagy vihar támadt, mely a legerősebb obstrukciós napokra emlékeztet. Időközben a folyosón gróf Apponyi Albert kérte a Házat, hogy ne vitatkozzanak az ő lemondása fölött, hogy a Tisza-kormány bemutatkozhassék.

Az ellenzék, mely bejövetelekor tapsal fogadta, beszéde végén néma és csöndes maradt. Az ülést ezután felfüggesztették.

oda be, de hozzá lapult a falhoz, figyelt s merően nézett be az ablakon. Benn forogtak a párok, vidám táncztól dobbant a föld, néha egy-egy legény nagyot kurjantott; kihallatszott a lábak dobogása és a leányok viánczoló hangja; halkán szólt a hegedű:

Együnk, igyunk, jól mulassuuk;
Poharazzunk, vigadjunk.

Az öreg bögfő utánna dörmögte: »Ugy van, ugy van.« Az ablakok fényben usztak, a korcsmában minden izgett-mozgott, énekelt, tánczolt. Mit nem adott volna ő azért, ha neki is egy hegedűje van, amelyen halkán játszaná:

Együnk, igyunk, mulassunk;
Poharazzunk, vigadjunk.

Csodálatos egy darab deszka. Hol veszik hol készítik?! Ha legalább azt engednék meg neki, hogy egyszer a kezébe vehesse. De ositt! Neki csak hallgatnia szabad s hallgatta is szegény addig, amíg az éjjeli ór kemény szava meg nem szólalt háta megett: »Majd elhordod magad mindjárt, te csavargó kölyök. Ma s haza mindjárt aludni!« Futott is haza sebesen, de azért hallotta az utána repülő hangokat, a hegedű szavát: »Együnk, igyunk, mulassunk; poharazzunk, vigadjunk«, s amint a nagy bögfő melleje motmogta: »Ugy van, ugy van.«

Ünnepe volt neki, valahányszor a hegedűt hallgathatta: a lakodalmakon, vagy az arató ünnepélyeken. Olyankor a kuczkóba vette

Helyettesítési díjak.

A november havi közgyűlés valószínűleg fontos szabályrendeletet alkot meg, melynek alapján a város házipénztárában évenként néhány ezer korona helyettesítési díj marad meg más kulturális célokra.

Ezreket tesz ki évenként az az összeg, melyet a tanárok és tanítók azon czimén kapnak, hogy szabadságot, vagy valamely más ok miatt az előadások megtartásában gátlott tagtársaikat helyettesítik. Hét, nyolcezer koronára rug évenként ez a helyettesítési díj.

És érdekes az a fonákság, hogy a helyettesítési díjakat kiutaló tanács a helyettesített tanítók szabadságolására befolyást nem gyakorolhat. Az iskolaszék szabadságot, s a tanács utalja ki a helyettesítési díjakat. A tanács a szabadságolás okát még csak felül sem bírálhatja.

Néhány hónappal ezelőtt utasította a tanács *Bóliás* József dr. kultusztanácsnokot a helyettesítési díjak szabályozására vonatkozó szabályrendelet kidolgozására.

A mai tanácsülésen ezek a helyettesítési díjak ismét szóba kerültek. *Biró* Károly dr. polgármester kijelentette, hogy ő maga informáltatja majd magát ezen ügyben az illetékes miniszteriumnál s a beszerzendő adatok szintén irányadó elvekül szolgálhatnak az új szabályrendelet megalkotásánál, melyet a kultur-tanácsnok, mint már fennebb jeleztük, már a november havi közgyűlés elé akar terjeszteni.

Méltányoljuk mi azt a fáradságot, melyet a helyettesítés okoz, de feltétlenül szükségesnek tartjuk a helyettesítéseknek oly szabályozását, hogy ezek évi 7-8000 korona terhet ne rójanak a lakosság vállaira. Érdeklődéssel várjuk az új szabályrendeletet, mely a nehéz feladatot lesz hivatva rendezni.

H I R E K

Szabadka, november 4.

— **Főpásztori körlevél.** *Császka* György dr. kalocsai érsek XXIX. számú főpásztori

magát, napokig szót se szólt, csak mint a macska, villogó szemekkel nézett maga elé. Utoljára is nem állhatta, zsendélyből csinált magának hegedűt. Csakhogy ez nem szólt ám oly szépen, mint az ott a korosmában.

A hurok csak nagyon gyöngén hangzottak, akár mint a szunyog-dongás vagy légy zümögés. Mindannak daczára reggeltől napestig eljátszott vele, ha még úgy ütötték-verték is. Utoljára már nem hasonlított máshoz mint egy éretlen összevert almához. De hiába ez már benne volt a természetben. Szegény gyerek, napról-napra soványabb lett, a gyomra felfujódott, haja olyan kuszált volt, szemei mereven néztek s folyton könyeztek. Arcza egyre hervadt, melle beesett. Nem hasonlított a többi életerőtől duzzadó gyerekekhez, inkább az ő összetakolt hegedűjéhez, a melynek alig lehetett a hangját hallani. Aratás előtt majd éhen halt, mert bizony csak répát evett, meg sóhajjal táplálkozott, hogy mielőbb egy hegedűt vegyen magának. De hiába, nem olyan vége lett a dolognak, mint ahogy ő várta.

Az uraság kastélyában a gróf ur inasának volt egy hegedűje, amelyen az nóha, mikor az est leszállt, játszogatótt, hogy szép nótáival ideáljának kedveskedjen.

(Folyt. köv.)

körlevele élén közli X. Pius pápa első encyklikájának latin szövegét. Majd szól a tanköteleseknek indokolatlan visszatartása esetén fogantatandó eljárásról, a tanköteles külföldi honos gyermekek vallási hovatartozandóságának megállapításáról s ezzel végzi a körlevelet.

— **Disztagsági okmányok átadása.** Megirtuk, hogy a m. á. v. altisztek szabadkai köre *Biró* Károly dr. polgármestert, *Katona* Soma helyettes állomás főnököt és *Fuszgänger* ellenőrt disztagjaivá választotta. A disztagságról szóló okmányokat a m. á. v. altisztikör küldöttsége *Bagó* Mihály vezetése mellett ma adta át a megtiszteltetteknek.

— **Egyházi hír.** Az érseki hatóság Raich Balázs káplánt Dusnekről Szántovára, dr. Kostalik Antal új miséért Kumbajára káplánnak kinevezte.

— **Ötven éves tanári jubileum.** *Vukicsévits* Gy. Miklós, a zombori gör. szerb tanítóképezdék és az összes felekezeti tanintézetek jeles igazgatója október hó 30-án és 31-én ülte nyilvános tanári működésének 50 éves évfordulóját. Az ünnepeltet testületileg üdvözölte a tanári kar, a tanító testület és a növendékek. *Vukicsévits* Gy. Miklós csak még ez év végeig marad állásban és akkor nyugalomba vonul. Állására már ki is van írva a pályázat és a jövő év elejével új igazgatókat kapnak a tanítóképezdék. — A szerb tanügy az ünnepelt nyugalomba vonulásával érzékeny veszteséget fog szenvedni.

— **Arad és Szabadka.** Arad vármegye nagyzol: Szabadka neki nem imponál, sőt nem csak hogy nem imponál, de még a nyaka közé is csördíthet rendeletével. Valamit kért az aradi alispán Szabadkától. Minthogy azonban az alispánnak nem elég gyorsan intézkedett Szabadka városa, egy rendeletet küldött a tanács nyakára, mely röviden így kezdődik. Felhivom, hogy ennyi meg ennyi számú rendeletének haladéktalanul tegyen eleget. Szabadka szab. kir. város tanácsa felett is erre a rendeletre, melyben azon nézetét írja meg az alispán urnak, hogy ugylátszik, hogy ő itt Szabadkán idegen, mert másképp atyafiságosabban irt volna a tanácshoz. Még ha kér, azt Szabadkán is meghallgatják, de az ő rendeletét Szabadkán nem ismerik el rendeletnek.

— **Katonák a szegedi Kossuth-szobornál.** Megirtuk, már, hogy e hó 8-án a zentai magyar polgárság zöme Szegedre rándul, hogy megkoszorúzza Kossuth-szobrot. 250 korona értékű díszes ezüstkoszorút *Politzer* Sándor szegedi ékszerésznél rendelték meg. A koszoru szalagjának felirata a következő: »Kossuth apánk megbántott szellemének — a zentai iparosok. 1903. november 8.« A feliratnak selyemmel való kihimzésére két honleány: *Homolya* Károlyné urnő és *Homolya* Matildka urhölgy tanítónő vállalkoztak. A rendező bizottság értekezletet tartott, ahol a részt vett *Gerber* Nándor sörgyáros vállalkozott arra, hogy az óbecseket a zarándokuton való résztvételre fölhívja. Ugyanekkor *Ada*, *Ókanizsa* és *Horgos* nagyszámú küldöttsége is csatlakozik a zentaiakhoz. Zenta város tanácsát fölkérték, hogy magát képviseltesse épp úgy, mint a város összes egyletei, körei. Így valószínű, hogy a zarándoklatban résztvevők száma nagy lesz. A bizottság, mint már megirtuk, értesítette Szeged város tanácsát, *Poleczner* Jenő országgyűlési képviselőt, a kereskedelmi és iparkamarát, a szegedi ipartestület elnökségét.

— **Vasuti összeütközés.** A Budapestről délután 12 óra 30 perczker érkező személy-

vonat ma két órai késéssel érkezett meg. A késés oka összeütközés volt. A ferencvárosi pályadvar előtt a szhmafornál egy gép vesztegelt, mert a szemafor tilosra állt. A keleti pályaudvarról a Ferencváros-féle robogó személyvonat gépésze a nagy ködben nem vette észre a bebocsátást váró gépet s neki rohant. A gép kisiklott s a vágány megrongálódott. Szerencsére emberekben baj nem esett. Csak a magányos gép fűtője szenvedett kisebb sérüléseket. A vágány kijavitása két órát igényelt.

— **Magyarelleses eljárásért rendretasított horvát lelkész.** Egy *Liczkovich* nevű mitroviczai káplán vakmerően vissza utasította Bács-Földvár község magyar megkeresését. A horvát káplánocská arcátlan viselkedését nem hagyta annyiba *Balaton* Gyula dr. ó-becsei járási főszolgabíró és ennek az eredménye, hogy a megye közigazgatási bizottsága utján indult eljárás folytán rendre intették a magyargyűlölő inszifinszi lelkészséget. Erről küldött most átiratot a magyar királyi belügyminiszter 84,829 szám alatt Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságának. Ebben a miniszter a folyó évi június hó 3-án tartott ülésből 3142. sz. alatt tett felterjesztése kaposán értesítette a közigazgatási bizottságot, mikép horvát-szlavon-dalmát országok bánja a folyó évi aug. hó 9-én 12066. szám alatt kelt átiratban közölte vele, hogy a djakovári püspöki szentszék a mitroviczai r. kath. lelkészi hivatalt a Bács-Földvár községtől hozzá magyar nyelven érkezett megkereséssel szemben tanusított viselkedése miatt rendre utasította és figyelmeztette, hogy a jövőben hasonló eljárástól tartózkodjék. Csak az a kérdés, hogy az ilyen gyöngéd figyelmeztetés elég-e annak a lelkészségnek és a többinek, mely mind otromba magyargyűlöletben utazik és arra igyekszik nevelni a hiveket. A legnagyobb horvát izgatónak, *Strossmayer* nek kellene az orrára ütni nagyot, azt talán megéreznék a fullajtárjai is.

— **Helybenhagyott alapító oklevél.** A *Bogdanovits*-féle alapító oklevelet, mely iparos segédek továbbképzésére a külföldön biztosít nagyobb alapot a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta. A jóváhagyást tudató leirat ma érkezett le a polgármesterhez.

— **A szegényház ruhaszükséglete.** A szegényház ruhaszükséglete fogytán van. A fehérmű, ágynemű szakadozni kezd úgy, hogy a pótlás most már elodázhatatlanul szükséges, ha csak azt nem akarják, hogy a szegényház lakói rongyos fehérműben járjanak, foszladozott takaróval takarózzanak, szóval, hogy külsejük is csalhatatlan bizonyítéka legyen nyomorúságuknak. A gazdasági tanácsnok ma javaslattal járult a tanács elé, melyben kéri, hogy az égető ruhaszükségletet, körülbelül 3500 korona értékben rövid uton rendeljék meg az eddigi szállítónál mintá szerint s a régi egységárakban. Minthogy azonban a szükséglet ily nagy összeget vesz igénybe, a tanács czélszerűbbnek tartotta azt, hogy a javaslatot mellőzve árlejtést irjanak ki. Így lehetséges lesz, hogy az eddigi áraknál olcsóbb egységárakért szeresheti be a város a szegényház ruhaszükségletét. Utasított tehát a gazdasági tanácsnok, hogy az árlejtés kiírásáról minél előbb gondoskodjék.

— **Gymnasiumi tandíjak.** *Kosztolányi* Árpád főgymnasiumi igazgató az idei tandíjak fejében 10,557 koronát terjesztett a házipénztárba, amit a tanács ma vett tudomásul.

— **A barátok szénája.** Rendszerben van a barátok szénája; olyan rendszerben, hogy még a város is hasznát veszi ennek a rendszernek. Segély fejében 224 métermázsza széna jár az idén a barátoknak természetben a város részéről. A házfűzők azonban természetben nem vehetvén hasznát a szénának, felajánlotta a városnak 1000 koronáért. Tekintve azt, hogy a széna métermázsza az idén 6 korona, a város jó vásárt csinál, s a barátokat is megmenti attól, hogy a szénának természetben leendő felhasználásán a fejüket törjék.

— **Az artézi kutak szaporítása.** A jövő esztendőre négy új artézi kutat furat a város a belterületen, melynek költségeiről már költségvetésileg gondoskodva van. A négy új kut furatásának ügyével ma foglalkozott a tanács és utasította a mérnöki hivatalt, hogy a munkálatokra minél előbb töltsze ki az árlejtési határnapot.

— **Krécsi György öngyilkosságához.** A tragikus véget ért Krécsi György nagyiparos, mint azt a rendőrség kétséget kizárólag megállapította, méregital által vetett véget életének. Az üvegcset, a mely a halálhozó folyadékot tartalmazta, a megmaradt tartalmával a rendőrség kiadta Milassin Illés gyógyszerésznek vegyelemzés végett. Milassin ma tette meg jelentését vizsgálatának eredményéről, a mely szerint az üvegcseben strichnin, a legerősebb még az arsenikumnál is pusztítóbb hatású mérge volt s így magyarázatot nyer az a körülmény is, hogy 10 perc elég volt még az oly erős phisikumu embernek is, mint az elhunyt volt.

— **Gondoskodás a jégről.** Bármily furcsán hangozzék is, de egyike a legfontosabb közegészségügyi intézkedéseknek az, hogy a városi jégvermeknek jéggel való megtöltéséről a tanács idejekorán gondoskodik. Mészse vagyunk még a jeges időktől, de a tanács mai ülésében már is elhatározta, hogy a jégvermek megtöltése végett az árlejtési hirdetemény minél előbb közhírré tétessék.

— **Az izr. nőegylet népkonyhája javára** október havában a következő természetbeli adományok folytak be: Hartmann Rafaelné 7 zsák burgonya, 1 nagy kosár paradicsom, 1 nagy zsák bab, 25 kgr. rizs, 1/2 zsák liszt, 160 tojás. Horovitz Ignáczné 3 fogás hagyma 1 kosár répa. Hetényi Ignáczné 10 kgr. liszt. Dr. Vécsei Jenőné 1 kgr. cukor és 1 kgr. mák. Weitzenfeld Salamonné 1 nagy kosár zöldség és egy kosár répa. Mayer Mór 25 kgr. liszt. Özv. Perl Sándorné 1 süveg cukor. Özv. Geiger Adolfné 5 kgr. só. Schwartz Péterné 1 zsák burgonya. Freudenberg Zsigmondné 40 üveg befőtt, 26 üveg paradicsom, 4 üveg savanyított ugorka, 1 üveg biszke, 1 zsák liszt, 1 zsák burgonya, 1 kis hordó savanyított paprika. — Fogadják a nemesszivü adakozók a népkonya elnökség hálás köszönetét.

— **Kaszalók bérbeadása.** Három kaszálót adtak tegnap bérbe nyilvános árverésen tóli legelőnek. A nagyréti, a mlakai és a halászház körüli kaszálót 310 koronáért. Ez az összeg a tavalyinál 90 koronával kisebb, de csak azért, mert ezen kaszálóból egy nagy darabot kihasítottak a városi bikáknak legelőül. Ez a kihasított és bérbe nem adott terület használata körülbelül megfelel a 90 korona különbözethetnek.

— **Tűzek.** Tegnap este Piukovics József országgyűlési képviselő zombori-uti házához hívták ki a tűzoltókat. A kéményen sűrű szikra csomók löveltek ki, de a komolyabb veszedelmek tűzoltóink erélyes közbelépése

csakhamar gátat vetett. — Ma délután 1 és 2 óra között a VI. kör Jaszibarán Horváth Kudlik Sándor Lajos utca 513. számú háznál kigyulladt egy szalma kazal. A tüzet a kivonult mindkétrendbeli tűzoltók néhány perc alatt lokalizálták. A kár jelentéktelen.

— **Lólopás.** Páderről sürgönyileg jelentették rendőrségünknek, hogy Kufler ottani lakóstól, tegnap ismeretlen tettesek egy 4 éves pej paripát elloptak.

— **Tűz Csantavéren.** A harangok félre-verte riasztotta fel ma reggel 4 óra után Csantavéren az embereket. Basch Hernian czég fűszer, vas és vegyes kereskedésének nagy raktára gyulladt ki. Mikor a tüzet észre-vevették, beun égett már minden, eloltani nem lehetett. Ami éghető volt, elégett minden, vagy hasznavehetetlenné vált. Meggyulladt a plafon is, de a tetőre a tűzoltók közreműködése folytán a tűz már nem terjedt át. Az ismeretlen okból keletkezett tűz okozta kár 4000 koronára tehető. Az elégett áruk biztosítva voltak.

— **Anyakönyvi hírek.** M e g h a l t a k : Antunovits Rozália 5 nap, Tóth Ilona 3 hó, Mácsai Ferenczné Bulyovics Borbála 32 év, Mrákovits Olga 3 nap, Piukovics Anna 2 hó, Szalma Anna 22 éves, Szakalin Erzsébet 16 hó, Maczonka Károly 2 éves, Payerli Mihály vasuti vonat málházó 51 éves. Született 9, 4 fiu, 5 leány. Eljegyzés: Sztantics Antal Kuluncsics Lujzát, Szudárevics Mihály Vujkovics Antóniát. Házasságok: Jager József Kárasi Klárával, Gstalter János Kádár Szegvén Veronkával, Dányi János József Bodrics Gabriellával, Tóth József Tisza Máriával, Sztantics Lukács Sztantics Antóniával, Csákovics Mátyás Lázics Lujzával.

Törvénykezés.

A nagyságos ur.

Három napig tárgyalta a kir. törvényszék Gilicze Antal szabadkai lakos és társainak bűnperét, akik hosszú időn át szélhámoskodtak itt és a vidéken azzal, hogy egyes meggazdagodásra vágyódó egyéneknek bizonyos hányadu jó pénz ellenében hiven utánzott hamis pénzt ígértek és e ravaszul kiesztelt módon tekintélyes összegeket harácsolnak össze. A lépre csalt egyéneket azzal vezették félre, hogy egy Császár nevű emberhez vezették őket, akit nagyságos urnak tituláltak és azt állították róla, hogy az állam megbizottja, a ki a cserét eszközölni fogja. Valahányszor azonban az előre kicsalt összegért járó többszörös értéket felvenni akarták a jó emberek, mindannyiszor már a nagyságos urnak hült helyét találták.

A mai tárgyaláson a fővádottaknak Gilicze Antal és Császár Illésnek bűnössége nyert beigazolást és így a kir. törvényszék Giliczét egy-egy rendbeli család büntette miatt össz büntetésül egy évi börtönre, Császárt pedig ugyancsak család büntetésben mint bűnsegédet 3 havi togházra ítélte. Az ítélet ellen ugy az ügyész, mind pedig a vádlottak felebbezték.

SPORT.

Az agarász egyesület Vándordíja. Gyönyörű őszi idő kedvezett a ma megtartott agarversenynek, a melyet a bács-bodrogmegyei agarász Egyesület rendezett. A Vojnics Simon mellszobrát ábrázoló művészi kivitelű ezüst szobor volt a győztes agártulajdonosnak szánva a melyet *Lebach* Keresztély

Cziczka nevű agarával nyert meg. A versenyt nagy számú előkelő közönség nézte végig, pedig a szép idő folytán nehezen ment a felhajtás s így 9 órától délután 1/3 óráig tartott az érdekes küzdelem

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 4-ére enyhe száraz időjárás várható.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Ma készbuza mérsékeltén volt kínálva és elkelt 2500 mm. tartott áron. Rozs szilárd árpa, zab, tengeri változatlan.

A határidő-üzlet ma szilárdan indult, de később a Coulassé eladásaira az összes cikkek árai lanyhultak néhány fillérrel.

	Kezdeti	Változás
Buza okt.-re	780	778—777
Buza	—	—
Buza apr. 1904	—	—
Rozs okt.-re	670	668—667
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab okt.-re	554	555—554
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri okt.-re	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri máj. 1904	531	530—529
Répece	—	—
Répece aug.	11.80	11.80—11.90

Felelős szerkesztő:

BOGOVICH IMRE

elegansan és olcsón akar ruházkodni az forduljon

Faragó Albert

kész női ruha üzletéhez

SZABADKA, Déák-u. 3. sz.

Dr. Szilasi Mór ur házában.

Valódi szintarító mosó blouzok 75 krtól feljebb
 » » parget » 1 krtól »
 Igen jó minőségű szövet blouzok 1.75 krtól »
 Jó minőségű szövet aljak 2 krtól »
 Pongyolák, karton, szövet és pargetban kis gyermek ruhák 5 krtól feljebb. — Raktáron vannak még igen nagy választékban clot, parget, flanel alsószoknyák; Fiu és leányka ruhák, clot és lüster ampir kötének, szövött és kötött árukban, u. m. téli alsó ingek, nadrágok úgy férfi mint hölgyek részére.

Szolid és pontos kiszolgálást biztosítva, teljes tisztelettel

FARAGÓ ALBERT.

Magyar kölcsönkönyvtár előfizetési ára egy hóra

1 korona

Heumann Mór

könyvkereskedésében

Szabadkán.